

Bilag III.**Om Arbejdsretter og kommunale Voldgiftsregler.**

Udarbejdet af Formanden.

I de fleste europæiske Fastlandsstater har man indrettet særlige Arbejdsretter, det vil sige Domstole, der udelukkende skulle paadømme Retssager mellem Arbejdsgivere og Arbejdere; og man har indrettet dem paa en i høj Grad demokratisk Maade, idet Dommerne ere Lægmænd, Halvdelen Arbejdsgivere og Halvdelen Arbejdere, og udpeges ved Valg af Stedets henholdsvis Arbejdsgivere og Arbejdere.

Snart er det saaledes, at Rettens Medlemmer vælger en Opmand til at gøre Udslaget i Tilfælde af Stemmighed (visse Steder i Schweiz); snart er Fredsdommeren født Opmand, som i Frankrig; snart vælges en Formand for Retten af en udenfor staaende Myndighed — i Italien er det Regeringen, i Belgien Kongen, i nogle Dele af Schweiz er det Appelretten, i Tyskland er det Magistraten, der vælger Formanden.

Arbejdsretten er ikke en Fagret i den Forstand, at det enkelte Arbejdsfag, som Retssagen vedrører, er repræsenteret i Domstolen. Domstolen bestaar kun af en 5—6 Medlemmer, der dømmer i alle de Konflikter, der forekommer indenfor det Distrikt — i Almindelighed den By — hvor den har Jurisdiktion.

Det er fra Frankrig, at denne Institution har bredt sig gennem Rhinprovinserne ud over det øvrige Europa. I Frankrig kaldes Retten »conseil des prud'hommes« — de brave Mænds Raad, i Italien »consiglio dei probi viri«, og i Tyskland »Gewerbegericht«.

Ofte er denne Arbejdsret ogsaa bleven brugt til et Mæglings- eller Enigheds-kammer i Stridigheder af kollektiv Art — Strejker og Lock-outer —, men det er ikke dens egentlige Felt; dens væsentligste Opgave er at være Domstol i industrielle Tvistigheder mellem Mand og Mand, at afgøre ikke hvad der er Ret idag mellem *Organisationer*, og heller ikke, hvad der for Fremtiden skal være Ret mellem dem, men kun at afgøre, hvad der idag er Ret mellem den enkelte Arbejder og Arbejdsgiver.

Fordelene ved at lade alle disse Smaastridigheder afgøre ved en saadan Ret fremfor ved Landets almindelige Domstole er aabenbar. Behandlingen er hurtig, billig og bekvem. Rettens Tid optages ikke af andre Sager; Parterne kunne møde uden juridisk Assistance, og Dommernes Erfaring i Arbejdsforhold bringer dem hurtigt ind i de Tanke-gange, som det vil kræve Tid at sætte juridiske Dommere ind i. Og hvad der er det vigtigste: en saadan Ret nyder langt mere Tillid hos Arbejderbefolkningen.

Det kunde derfor synes paafaldende, at vi ikke her i Landet har indført en saadan Domstol, saa meget mere, som Trangen dertil i sin Tid vistnok var større end noget andet Sted.